

ارتباطات ملی، بین‌المللی و ارتقای فرهنگ آماری

ارتباطات ملی، بین‌المللی و ارتقای فرهنگ آماری

بهره‌گیری از تجارت و دانش بین‌المللی جهت ارتقای کیفی فعالیت‌های آماری و نیز انتقال دانش به سایر کشورها، توسعه ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌های آماری را ضروری می‌سازد. از سوی دیگر، کیفیت آمارگیری‌ها ارتباط تنگاتنگی با فرهنگ آماری پاسخگویان دارد. با توجه به اهمیت هر دو موضوع یاد شده اهم فعالیت‌های مرکز آمار ایران در ابعاد ملی و بین‌المللی به شرح ذیل بوده است:

❖ توسعه ارتباطات ملی

به منظور توسعه ارتباطات و همکاری در زمینه ارائه و استفاده بیشتر از آمارها در دستگاه‌های اجرایی اقداماتی به شرح ذیل انجام شد:

تفاهم‌نامه همکاری

در راستای یکپارچه‌سازی و ایجاد زمینه‌های لازم به منظور تبادل اطلاعات بین سیستم‌های اطلاعاتی-عملیاتی دستگاه‌های اجرایی و دستیابی به اهداف چشم‌انداز ۱۴۰۴ و تأمین آمار و اطلاعات مورد نیاز نظام ملی آمار ایران، علاوه بر انجام امور مرتبط با تفاهم‌نامه‌های منعقد شده در سال‌های پیش، در سال ۱۳۹۵ نیز با وزارت بازداری آموزش و پرورش، سازمان حفاظت محیط زیست و اتاق اصناف ایران تفاهم‌نامه همکاری تهیه و امضا شد.

همکاری با شوراهای و کمیته‌های مرتبط با نقشه و اطلاعات مکانی

مشارکت و حضور در شوراهای و کمیته‌های مرتبط با نقشه و اطلاعات مکانی از جمله شورای ملی آدرس^۱، کمیته یکسان‌سازی نامهای جغرافیایی، شورای عالی نقشه برداری، کارگروه مخاطرات، زلزله، لغزش لایه‌های زمین، ابنيه، ساختمان و شهرسازی و شورای آبادی‌ها از جمله فعالیت‌های مرکز بوده است. به استناد بند «هـ» ماده ۴۶ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۵۵ قانون مذکور، مسئولیت پیاده‌سازی زیرساخت ملی داده‌های مکانی، به سازمان نقشه‌برداری کشور واگذار گردید. مرکز آمار ایران در برقراری ارتباط با ژئو پورتال ملی با سازمان نقشه‌برداری کشور همکاری دارد. ژئو پورتال ملی درگاهی است که امکان جستجو، دسترسی و به اشتراک‌گذاری داده‌های مکانی موجود در کشور را در بستر زیرساخت ملی داده‌های مکانی در اختیار کاربران قرار می‌دهد.

❖ توسعه ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی آماری

به منظور اجرای سیاست‌های کلی و راهبردی برنامه ملی آمار در جهت گسترش ارتباط با سازمان‌های بین‌المللی و مراکز آماری جهان، فعالیت‌های ذیل صورت پذیرفته است:

بسط همکاری‌های دو یا چند جانبه منطقه‌ای و بین‌المللی

اقداماتی که در سال ۱۳۹۵ در این رابطه انجام شده‌اند عبارتند از:

- انجام تمهیدات لازم برای بازدید هیئت بانک جهانی و نماینده کشورمان نزد آن بانک از مرکز آمار ایران؛

^۱. Geocoded National Address File(GNAF)

- انجام هماهنگی‌های لازم برای مشارکت هیئت اعزامی مرکز آمار ایران به نشست چهل و هشتم کمیسیون آمار سازمان ملل؛
- انجام اقدامات لازم برای برگزاری نشست‌های دوجانبه نمایندگان سازمان‌های بین‌المللی و هیئت‌های بازدیدکننده خارجی با مسولان مرکز یا اتخاذ تمهیدات مربوط به بازدید پژوهشگران خارجی از دفاتر مرتبط در مرکز.

تبادل اطلاعات آماری با مراجع ملی آمار و سازمان‌های آماری بین‌المللی

تمکیل پرسشنامه‌های بین‌المللی و پاسخگویی به نیازهای آماری کاربران داخلی و خارجی یکی از فعالیت‌عمده گروه همکاری‌های بین‌الملل است و در این زمینه پس از دریافت پرسشنامه‌های سازمان‌های متقارن و توزیع آن‌ها در میان معاونت‌ها بر حسب موضوع، نسبت به گردآوری اطلاعات آماری مورد نیاز از دفاتر موضوعی، جمع‌بندی اطلاعات ارائه شده و ترجمه مندرجات (در صورت لزوم) و ارسال پرسشنامه‌های تمکیل شده به سازمان‌های درخواست کننده اقدام می‌شود. عنوانین تعدادی از این سازمان‌ها و پرسشنامه‌های ارسالی آن‌ها به شرح زیر است:

- بخش آمار سازمان ملل متحد:
- پرسشنامه بولتن ماهانه بخش آمار سازمان ملل متحد: ۱۲ مورد؛
- پرسشنامه‌های آمارهای محصولات صنعتی و اطلاعات تجارت خارجی ایران؛
- پرسشنامه سالنامه جمعیتی سازمان ملل متحد برای سال ۲۰۱۶ در خصوص برآورد جمعیت و آمارهای حیاتی؛
- پرسشنامه‌های حق عضویت سالانه مرکز در موسسات و مراکز بین‌المللی و منطقه‌ای ISI^۱؛
- پرسشنامه سالنامه جمعیتی سازمان ملل متحد برای سال ۲۰۱۷.
- سازمان علمی، فرهنگی و آموزشی ملل متحد (يونسکو):
- پرسشنامه فیلم‌های سینمایی؛
- پرسشنامه سواد و مدارج تحصیلی؛
- پرسشنامه تحصیلات رسمی؛
- پرسشنامه اشتغال فرهنگی؛
- پرسشنامه داده‌های مربوط به آموزش غیر رسمی؛
- پرسشنامه تحقیق و توسعه تجربی؛
- پرسشنامه سازمان خوارو بار و کشاورزی سازمان ملل متحد (فائز): ارسال پرسشنامه قیمت‌های دریافتی توسط کشاورزان؛
- پرسشنامه سازمان کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد^۲؛
- پرسشنامه سازمان بین‌المللی کار^۳؛

^۱. International Statistical Institute

^۲. United Nations Conference on Trade and Development(UNCTAD)

^۳. International Labour Organization (ILO)

- فدراسیون بین‌المللی جاده^۱: پرسشنامه‌آمار های جهانی جاده؛
  - اتحادیه بین‌المللی ارتباطات^۲: پرسشنامه میزان دسترسی افراد و خانوارها به فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات؛
  - سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد^۳: آمارهای عمومی صنعت؛
  - پرسشنامه موسسه آمار آسیا واقیانوسیه^۴: در زمینه میزان مشارکت‌ها و کمک‌های غیر نقدی مرکز آمار ایران؛
  - پرسشنامه موسسه زمین شناسی بریتانیا^۵:
  - ارائه گزارش اقتصادی سالانه به جای پرسشنامه جداول بیستگانه اکو(کومپندیوم)؛
  - پرسشنامه بروخت گروه پاریس ۲۱ در زمینه اهداف توسعه پایدار؛
  - پرسشنامه گروه آمار بلایای طبیعی اسکاپ؛
  - پرسشنامه اولویت بندی اهداف توسعه پایدار^۶؛
  - پرسشنامه نظر سنجی بخش آمار سازمان ملل متحد درباره درخواست نظرات مشورتی درباره پالایش چارچوب نماگرهای جهانی
  - اهداف توسعه پایدار و
  - توزیع پرسشنامه نظر سنجی در مورد پیش نویس برنامه اقدام جهانی برای توسعه پایدار.
  - همچنین اقداماتی در جهت پاسخگویی به درخواست‌های موردنی برای دریافت اطلاعات آماری کشور از سوی سازمان‌ها، دانشگاه‌های و پژوهشگران خارجی در زمینه‌های مختلف صورت گرفت، که عبارتند از :
    - آمارهای واردات و صادرات؛
    - درخواست آمارها و داده‌های وسائل نقلیه موتوری؛
    - میزان تولید مواد معدنی خاص نظیر تولید بوکسیت، تولید سنگ آهن، تولید فلزات آهنی و غیر آهنی، و تولید غله؛
    - درخواست اطلاعات شرکت از سوی شرکت‌های خودرو ساز درخصوص تعداد وسایل نقلیه ثبت شده در ایران؛
    - درخواست دانشجوی دانشگاه اسکاتلندر درخصوص میزان محصول گندم ایران و
    - درخواست داده‌های طرح‌های آماری هزینه درآمد خانوار.
- تبادل نشریه با کاربران خارج از کشور
- تبادل نشریات و خبرنامه‌ها با سازمان‌ها و مرکز آماری و بین‌المللی از جمله فعالیت‌هایی است که هر ساله توسط مرکز آمار ایران صورت می‌گیرد. همچنین بیش از ۸۰ عنوان خبرنامه الکترونیکی دریافتی از مرکز ملی آمار کشورها، سازمان‌های بین‌المللی آماری و نمایندگی‌های سازمان ملل متحد در میان معاونت‌ها و دفاتر موضوعی ذی‌ربط در مرکز توزیع شده است.

^۱. International Road Federation(IRF)

^۲. International Telecommunication Union(ITU)

^۳. United Nations Industrial Development Organization (UNIDO)

^۴. Statistical Institute for Asia and the Pacific(SIAP)

^۵. British Geological Survey(BGS)

^۶. Statistical, Economic and Social Research and Training Centre for Islamic Countries

شایان ذکر است نشریات سالنامه‌آماری و ایران در آیینه آمار ۱۳۹۳ برخلاف روال سنتی قبل چند ماه زودتر در ماههای پایانی ۱۳۹۴ ارسال شد و در طی سال ۱۳۹۵ تنها دو درخواست موردي برای ارسال سالنامه وجود داشت.

شرکت در نشست‌ها و گردهمایی‌ها

در سال ۱۳۹۵، ۱۵ نفر از مدیران و کارشناسان مرکز به نشست‌ها، دوره‌ها و کارگاه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به شرح ذیل اعزام شده‌اند:

- سمینار هفته آمارهای اقتصادی منطقه آسیا و اقیانوسیه ۲۰۱۶ (یک نفر)؛
- نشست منطقه‌ای در زمینه اندازه‌گیری ناتوانی و آمارهای آن در حمایت از دستور کار ۲۰۳۰ اهداف توسعه پایدار و برنامه جهانی سرشماری نفوس و مسکن (یک نفر)؛
- دوره آموزشی تولید و تجزیه و تحلیل آماری شاخص‌های نظارتی در راستای خط مشی‌های توسعه فراگیر (یک نفر)؛
- کارگاه آموزشی داده‌های آماری به تفکیک جنسیت برای نماگرهای اهداف توسعه پایدار در منطقه آسیا و اقیانوسیه (یک نفر)؛
- نشست دو جانبی کارشناسی در اداره ملی آمار جمهوری کره در راستای عملیاتی نمودن مقادی یادداشت تفاهم همکاری منعقده میان دو مرکز (چهار نفر)؛
- کنفرانس منطقه‌ای تحول در آمار برای اهداف توسعه پایدار (یک نفر)؛
- شرکت در میزگرد برنامه جهانی برای سرشماری کشاورزی ۲۰۲۰ (یک نفر)؛
- کارگاه منطقه‌ای آمارهای تجارت بین‌المللی (یک نفر)؛
- سی و هشتمین نشست شورای مدیران سازمان سسریک^۱ (یک نفر)؛
- دوازدهمین نشست شورای حکام سیاپ (یک نفر) پنجمین نشست کمیته آمار اسکاپ (یک نفر) و
- شرکت در چهل و هشتمین نشست کمیسیون آمار سازمان ملل متحد و نشست‌های جانبی آن (۲ نفر).

❖ ارتقای فرهنگ آماری

فرهنگ آماری، مجموعه نگرش و باور عمومی از آمار، چگونگی تولید، نشر، دستیابی و به کارگیری اطلاعات آماری در جامعه است.

فعالیت‌های انجام شده به منظور ارتقای فرهنگ آماری به شرح ذیل است:

- فعالیت گسترده در زمینه تبلیغات سرشماری با هدف افزایش آگاهی عمومی
- جستجو و گزینش و ترجمه مطالب سودمند در خصوص معرفی مرکز ملی آمار کشورهای ایسلند، اسپانیا، مجارستان، فنلاند، اسلواکی و سوئیس برای درج در خبرنامه داخلی مرکز؛
- ترجمه فراخوان ارائه مقالات آماری در سطح بین‌الملل و منطقه‌ای و شرکت آمارشناسان جوان در مسابقات مقاله نویسی آماری؛
- هماهنگی با مراجع بین‌المللی در خصوص درخواست دفاتر این مرکز در زمینه آخرین روش‌ها، استانداردها و طبقه‌بندی‌های بین‌المللی و
- هماهنگی با وزارت آموزش و پرورش و درج مطالب مرتبط با آمار و سرشماری در نشریات کمک آموزشی و معلمان.

^۱. The Statistical, Economic and Social Research and Training Centre for Islamic Countries (SESRIC)

برگزاری مراسم بزرگداشت روز آمار و برنامه‌ریزی

به مناسبت اول آبان‌ماه، روز آمار و برنامه‌ریزی، مراسم بزرگداشتی در دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی، با حضور آقای دکتر سلیمی ریاست این دانشگاه برگزار شد. در این مراسم رییس مرکز آمار ایران اشاره به این که نظام آماری کشور هم اکنون در مقطع خاص و حساس گذار از آمارگیری سنتی به سمت آمارگیری ثابتی مبنا قرار دارد، تصریح کرد که بر اساس ماده ۵۴ قانون برنامه پنجم و همچنین احکام دائمی این برنامه، مرکز آمار ایران یگانه مرجع قابل اعتماد انتشار آمارهای رسمی کشور است.

ارتباط با رسانه‌ها

با توجه به نقش مهم رسانه‌ها در اطلاع‌رسانی عمومی و ارتقای فرهنگ آماری و همچنین در راستای اطلاع‌رسانی عملکرد و فعالیت‌های این مرکز و تنویر افکار عمومی، اقدامات زیر انجام شده است :

- تهییه ۵۷ خبر؛
- ارسال ۱۲۲ خبر؛
- برگزاری ۵ نشست خبری و
- انجام ۱۷۵ مصاحبه.

موزه آمار

موزه آمار که در سال ۱۳۹۱ افتتاح شد شامل نشریه‌های قدیمی، ملزومات تبلیغاتی، تمبرها، فرمان‌های سرشماری، عکس‌ها و پرسشنامه‌های آمارگیری‌ها است که علاوه بر بهره‌برداری توسط کارکنان و دانشجویان آمار دانشگاه‌های بازدیدکننده از مرکز آمار ایران، هر ساله مورد بازدید مهمانان داخلی و خارجی بازدیدکننده از مرکز آمار ایران قرار می‌گیرد.

ارائه آخرین دستاوردها و محصولات در نمایشگاه‌ها و کنفرانس‌ها

در سال ۱۳۹۵ به منظور معرفی آخرین دستاوردها و محصولات، مرکز آمار ایران نسبت به برپایی غرفه در ۲ نمایشگاه اقدام نمود که عبارتند از :

- نمایشگاه بین‌المللی الکامپ و
- نمایشگاه روز آمار و برنامه‌ریزی.

